

HELMI JA JOHANNES VUORINIEMEN RAHASTO

Nykysuomen ja gerontologian tukemiseen

Rahasto perustuu apulaisprofessori Jorma Kustavi Vuoriniemen (29.3.1924–2.10.1998) testamenttiin, jolla hän kunnioitti vanhempiensa elämäntyötä. Rahasto tukee nykysuomen, erityisesti semantiikan ja pragmaatiikan tutkimusta sekä gerontologiaa, erityisesti vanhuuden demen-tian tutkimusta. Rahaston tarkoituksessa kuvastuu isän lausuntaharrastus, äidin pitkäaikainen sairaus ja Jorma Vuoriniemen oma tutkimusala.

Isä, lehtori Johannes Gustaf Vuoriniemi (e. Hyrén, 7.4.1891–2.5.1939) oli suomen kielen ja historian opettaja. Hän syntyi Viipurissa ja kuoli Tampereella. Hänen vanhempansa olivat FM, varatuomari G. A. Hyrén ja Eug. Bojarinoff. J. G. Vuoriniemi järjesti aikoinaan lausuntailtoja Helsingissä ja Turussa sekä esiintyi radiossa. Äiti Helmi Numminen (5.5.1895–28.12.1983) syntyi Antreassa ja kuoli Tampereella. Hänen vanhempansa olivat ratavartija Juho Numminen ja Maria Karlsson. Helmi Numminen oli koulutukseltaan voimistelunopettaja.

Jorma Vuoriniemi syntyi Forssassa, jossa vanhemmat olivat opettajina. Siellä syntyi myös 1925 tytär, Raija Hellevi. Perhe muutti 1931 Tampereelle, jossa Jorma Vuoriniemi pääsi ylioppilaaksi Tampereen Lyseosta 1942. Sodan jälkeen hän opiskeli Helsingin yliopistossa pääaineenaan suomen kieli. Hän harrasti isänsä tapaan lausuntaa lausuen osakuntailloissa runoja. Jorma Vuoriniemi valmistui filosofian kandidaatiksi 1948, maisteriksi 1952, lisensiaatiksi 1969 ja tohtoriksi 1973. Hänen väitöskirjansa Ollin kieli nykysuomen kuvastimena oli semanttisinterpretatiivi tutkimus pakinoitsija Ollin kielestä. Vuoriniemi teki useita opinto- ja stipendimatkoja eri puolille maailmaa.

Jorma Vuoriniemi toimi 1948–1952 suomen kielen lehtorina Porin tyttölyseossa tehden myös kuulokuvia ja pakinoita yleisradion Porin paikallisohjelmistoon. Kudosneule Oy:n järjestämässä iskulausekilpailussa hän voitti mainos-

Jorma Vuoriniemi. Kuva: SKR.

lauseella ”Silo luo suloa” ja pääsi palkintomatkalle USA:han.

Vuoriniemi teki arvostetun työuran Yhteiskunnallisen Korkeakoulun ja sen seuraajan Tampereen yliopiston lehtorina 1959–1977 sekä Helsingin kauppakorkeakoulun suomen kielen ja tyyliopin apulaisprofessorina ja oppiaineen vastaavana 1977–1986. Hän kirjoitti myös useita alan artikkeleja.

Vuoriniemi oli synnynnäinen kielellinen lahjakkuus. Tutkijana hän oli perfektionisti, jonka pyrkimys ilmaisun aukotomaan yksiselitteisyyteen oli maallikolle vaikeasti avautuvaa, mutta asiantuntijassa hänen ilmaisunsa eksaktius ja ajattelunsa syvällisyys herättivät kunnioitusta ja ihailua. Opettajana Vuoriniemi oli innostunut ja innostava, ihmisenä ystävällinen, hieman epäkäytännöllinen, äitiään kau-niisti ja uhrautuvasti rakastava poika. Vanhanajan herrasmiehenä hänen avuihinsa kuului myös erinomainen tanssitaito. Eläkepäivinä Vuoriniemi asui Malagassa vaikean reumansa takia. Hän opiskeli espanjaa Malagan yliopistossa ja teki kielitieteellisiä vertailuja suomen ja espanjan välillä.

Osuuskunta Sigillum/Seija A. Niemi

SUOMEN KULTTUURIRAHASTON tehtävä on suomalaiskansallisen henkisen ja taloudellisen viljelyn vaaliminen ja kehittäminen. Kulttuurirahasto muodostuu Säätiöstä (perustettu 1939) ja Kannatusyhdistyksestä (perustettu 1937). Säätiön sisällä toimii keskusrahasto ja 17 maakuntarahastoa. Kulttuurirahasto jakaa apurahoja ja palkintoja tieteen ja taiteen tekijöille sekä kulttuurielämän eri aloille toimiville henkilöille ja yhteisöille. Apurahojen ohella Kulttuurirahastolla on myös omaa kulttuuritoimintaa. Lisätietoa www.skr.fi.